

bb 40. fogadás az országgházban az indonéz parlamenti küldöttség tiszteletére

t na/bc vm

1963. szeptember 22.

vass istváhné, az országgyűlés elnöke vasárnap este az országgházban fogadást adott az indonéz köztársaság ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testülete és parlamentje küldöttségének tiszteletére, amely dr. ali sastroamidjojo miniszter, az ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testület elnöke vezetésével tartózkodik hazánkban.

a fogadáson megjelent dr. beresztőczy miklós és polyák jános az országgyűlés alelnökei, dr. ortutay gyula a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, szarka károly külügyminiszterhelyettes, d. pesta lászló budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, az országgyűlés tisztikarának több tagja és számos országgyűlési képviselő. résztvett a fogadáson sarino mangunpranoto az indonéz köztársaság budapesti nagykövete.

a meleg baráti légkörben lezajlott fogadáson vass istvánné és dr. ali sastroamidjojo pohárköszöntőt mondott./mti/

21.35

v é g e

- 22 -

mti

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 180-400, 360-600
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti bel földi hírek

1963. szeptember 23.

bb.1. újból kiadják a „kőbezárt fájdalom”, és az „india művészete”, című köteteket - a képzőművészeti hamisítványok izgalmas leleplezése - hat kötettel bővül „a művészet kiskönyvtára”, sorozat

i s/gk csm fm

1963. szeptember 23.

a képző művészeti alap kiadóvállalata a negyedik negyedévben többérvényű művészettörténeti kötetet, életrajzt és tanulmányt jelentet meg. az új kiadványok közül különösen érdekesnek ígérkék michelangelo életrajzi regényének, karel schultz „kőbezárt fájdalom”, című, színes képekkel, rajzokkal gazdagon illusztrált művének kiadása. ezt a kötetet a közönség kívánságára most másodízben jelenteti meg a képzőművészeti alap kiadóvállalata.

mind népszerűbbek a művészet kiskönyvtára című sorozat kiadványai is. a legkiválóbb festők és szobrászok alkotásait és életművét bemutató sorozat következő hónapokban hat új kötettel gazdagodik. rövidesen megjelenik lazarovnak rubljovról, a híres középkori ikonfestőről készített tanulmánya. ugyancsak a negyedik negyedévben adják közre lajta edit: ingres, ybl ervin: verrocchio, garas klára: chardin című könyvet, továbbá pogány ö. gábornak ék sándorról, és lászló gyulának barcsay jeno munkásságáról írt kötetét.

a kiadóvállalat folytatja a népművészet című sorozatot is, amely a negyedik negyedévben lengyel györgyi himzések című munkájával bővül. a könyvüzletek kirakataiba kerül dercsényi-gerő „a sárospataki rákóczi-vár”, című könyvének második kiadása is. újabb kötetekkel gazdagíthatják gyűjteményüket a kiskönyvtárak kedvelői. hamarosan megvásárolhatják a kiadó választékosan összeállított „budapest”, albumát. az album 120 fényképen mutatja be a főváros műemlékeit, a rómaikortól napjainkig, valamint az új városrészek születését és napjaink életét.

/ folyt.köv./

- 1 -

me

bb 1./ujból kiadják ... 1.folyt/cs

a képzőművészeti alap kiadóvállalata ősszel új ifjúsági sorozatot indít, amelyben elsőként lászló gyula, raffaellóról, michelangelóról és leonardo da vinciről, valamint szabó julia munkácsyról, barabásról és markórról írt tanulmányát adják ki. rövidesen megjelenik baktay ervin „india művészete”, című nagyszerű kötetének második kiadása is. az újabb kiadás az előbbinél több adatot és reprodukciót közöl india művészetéről. az idén megjelenő művészettörténeti könyvek sorát frank arnau „hamisítók művészete - művészi hamisítványok”, című munkája zárja. az író a gazdagon illusztrált kötetben külön fejezetet szentel a hamisítás technikájának, a felismerés módszereinek, valamint egy-egy izgalmas leleplezés leírásának. / mti/

--

bb 2. angol kórusmű bemutatója a magyar rádióban

i ol/tm csm fm

1963. szeptember 23.

a közelmúltban jelent meg a népművelési intézet kiadásában cannon: pán és echo című kórusműve, amelynek szövegírója shakespeare kortársa, ben jonson - magyar fordítója pedig weöres sándor.

a kórusművet juhász frigyos karnagy vezetésével a gánzmárvag női kara decemberben mutatja be a magyar rádióban. /mti/

--

bb3. szeptember 30-án kezdődik a szocialista országok zene-
művész szövetségei képviselőinek budapesti tanácskozása

i ol/trosm fm

1963. szeptember 23.

a zenei heteken és a nemzetközi zenei versenyeken kívül ugyancsak jelentős nemzetközi zenei esemény kezdődik budapesten szeptember 30-án. az elmúlt években szófiában és bulgáriában tartott értekezletek után az idén fővárosunkban tanácskoznak a szocialista országok zeneművész szövetségeinek képviselői. a három napos értekezleten a kölcsönös tapasztalatokat és a további együttműködés lehetőségeit vitatják meg a résztvevők. / mti/

--

- 2-

bb 4. anol mátyás király patkoltatta a lovát ... - technika-
történeti muzeumot rendeznek be az ország legrégebb falusi
kovácsműhelyében

vid/lk csm szf

1963. szeptember 23.

több mint félezer éves multra tekint vissza a heves megyei verpelét községben, a fő ut mellett kovácsműhely. már a xiv. században patkoló műhely állt ezen a helyen. a szájhagyomány szerint, amidőn mátyás király egyszer egerből budára tartott, itt patkoltatta meg a lovát. a műhely épülete a xviii. században kapta mai formáját. a verpelétiak azt is büszkén emlegetik, hogy a rákóczi-szabadságharc idején ebben az épületben patkolták a kuruc vitézek lovait. a xix. század végén egy farkas nevű helybéli „kovácsbíró”, javastarára cseréptetőt kapott az addig nádfeleles ház. a középkorból visszamaradt kohóju, ugynevezett „pendelykéményes”, különleges építészeti érdekességet az országos műemléki felügyelőség most, mint műemléket védetté nyilvánította. rövidesen megkezdik a rogyadozó épület restaurálását és eredeti formájában megmentik az utókornak. régi berendezésével együtt technikatörténeti és műszaki muzeumot rendeznek be benne. /mti/

--

bb 6. muzeumba került béri balogh ádám pecsétgyűrűje

i vid/fm csm fm

1963. szeptember 23.

dunaföldváron még élnek béri balogh ádámnak, rákóczi ferenc tábornokának leszármazottai. a régi földvár kőtornya mellett lakó béri balogh ferenc 68 éves nyugdíjas családja ereklyeként őrizte a híres szabadsághős griffmadaras cimmerrel díszített arany pecsétgyűrűjét. a család utolsó férfileszármazottja megvált a becses emléktől, és azt most a szekszárdi béri balogh ádám muzeumban őrzik. /mti/

--

- 3 -

Mag

Mo

bb 5. ötszáz kitömött gerinces, 1400 négyzetméter festett háttér a Magyarország állatvilága című kiállításon

i ie csm ká

1963. szeptember 23.

Magyarország állatvilágát bemutató új állandó kiállításra készül a természettudományi múzeum, a hazánkban élő 30.000 állatfaj közül mintegy ezer lesz látható a kiállításon. A faunák 80 százalékát kitevő rovarok közül a legfontosabbakat mutatják be, - a milliméteres nagyságukat nemcsak preparáltan, hanem fénykép-nagyításokkal is -, a 360 madárfajnak körülbelül egy-harmadát, az emlősöknek pedig valamennyi hazai fajtát képviseli majd legalább egy példány.

Az ötszáz gerinces állat kitömését most fejezték be. A múzeum munkatársai expedíciós utakon szemelték és lőtték ki az egyes állatfajok legszebb, legjellemzőbb példányaikat, s kitömésük előtt a preparátorok az állatkeretben tanulmányozták az állatok természetes mozgását, tartását, az élethű ábrázolás jellemző lesz egyébként az egész kiállításra: minden állatot természetes életközösségében és környezetében mutatnak be. A diorámákban nagymennyiségű preparált növényzet kerül; a gondos kiválasztott fákat és cserjéket most vágatta ki a múzeum, az állatok természetföldrajzi elhelyezkedésének illusztrálása jelentős munkát ad a képzőművészeknek is: az összesen 100 méter hosszúságú diorámák mögött 1400 négyzetméternyi festett háttér húzódik majd, s a preparált anyagot a színes fényképek mellett igen sok grafikus ábrázolás egészíti ki.

A Magyarország állatvilága című kiállítás, amely a felszabadulás óta a maga nemében az első, 1964. őszén nyílik meg.
/ mti/

- 4 -

bb 7. szentendrén forgatják az „aranyfej”, „tiszapalkonyán a „sodrásban”, „budapesten pedig az „uj gilgames”, című filmeket

i s/gk csm fm

1963. szeptember 23.

A Hunnia filmstudio munkatársai három egész estét betöltő játékfilm felvételén dolgoznak. Két stáb a szabadban forgat: a „sodrásban”, című film Tiszapalkonyán, az „aranyfej”, pedig jelenleg Szentendrén készül.

A „sodrásban”, című film felvételeit Gaál István rendező vezeti, akinek ez lesz az első játékfilmje. A forgatókönyvet szintén ő írta. A történet napjainkban egy tiszamenti faluban játszódik, s korunk fiataljainak legégetőbb problémáira keres választ. A film operatőre Sára Sándor. A főszerepeket a színház- és filmművészeti főiskola hallgatói - Moór Marianne, Dranota Andrea, Csikos Sándor és Orbán Tibor - játsszák.

Néhány napig Szentendrén forgat az első magyar-angol koprodukciós film, az „aranyfej”, nemzetközi stábja. A felvételek vezetését James Hill angol rendező más irányú szerződése miatt Richard Thorpe amerikai rendező vette át. Thorpe nem ismeretlen a magyar közönség előtt, hiszen 1930 óta mintegy 30 filmjét vetítették hazánkban. Legutóbb „A nagy Caruso”, című alkotását láthattuk. A kalandos, színes ifjúsági film felvételeit az ország legszebb tájain készítik. A női főszerepet Esztergályos Cecília játssza, partnerei angol gyermekszínészek. Az operatőr Hildebrand István.

Napjainkban játszódik Solymár József „Uj Gilgames”, című, Szemes Mihály rendezésében készülő filmjének története. Ennek felvételeit a Pasaréti Őri filmstudio műtermében, a várban és az onkológiai intézetben készítik. A főbb szerepeket Domján Edit, Darvas Iván, Pécsi Sándor és Ascher Oszkár játssza. / mti/

- 5 -

bb.8. a kerületi tanácsok hírei

1963. szeptember 23.

i hi/tr n sr

a belváros fejlesztésében egyik soron következő nagy munka a józsef attila utca árkádosítása. a nagyarányú építkezés miatt ezen a szakaszon több üzlethelyiséget megszüntettek. az árkádosítás után a teljesen új arculatú utvonálon illatszerüzlet, dohánybolt, édességbolt, rőtlex-üzlet nyílik. a gyopár eszpresszó az engels térre költözik. az árkádosítás előkészületei hamarosan megkezdődnek.

x x x

mintegy 10 évvel ezelőtt, a 6. kerületben alakult meg a főváros első lakóbizottsága. a szervezet azóta széles körben kiépült, s ma már mintegy ezer lakóbizottság segíti a kerületi tanács munkáját, több mint ötezer aktivistával. sokirányú feladataik egyike a társadalmi munkák szervezése, mégpedig- működési területüknek megfelelően - a házon belül. kezdeményezésükre a vörösmarty utca 58/b, számú ház lakói 15.000 forint értékű kisebb javítási munkát végeztek el. az eötvös utca 28. szám alatt társadalmi uton hozták helyre a lépcsőházat és a kapualjat. a szondy utca 50-ben a homlokzatvakolás és az elvégzett kertápolási teendők együttes értéke meghaladja a 20.000 forintot.

x x x

a 13. kerületi tanács megállapította: az angyalföldi házkezelőségekre csaknem négymilliárd forint értékű lakóépület gondozása hárul. e hatalmas értékű vagyon felújítására, karbantartására az elmúlt hat évben csaknem 500 millió forintot fordítottak. ugyanebben az időszakban a lakbérbevétel mindössze 310 millió forint volt. az állam tehát évente mintegy 60 millió forinttal egészíti ki az állagmegóvás céljaira rendelkezésre álló összegeket. a nagyértékű épületek megóvására most hatásosabb intézkedéseket tesznek, s nagyobb mértékben támaszkodnak a társadalom erejére is. a lakások rendeltetésszerű használatának ellenőrzésében résztvesznek majd a lakóbizottságok és a tömegszervezetek - a hazafias népfront, a nőtanács, a vöröskereszt - társadalmi aktivistái is. /mti/

..

8.20/n

-6-

bb 10. komárom megyében szakszervezeti taggyűléseken ismertetik a munkásokkal a társadalombiztosítási juttatásokat

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 23.

komárom megye minden ötszáznál több dolgozót foglalkoztató üzemében, intézményében a szakszervezeti bizottságok felmérték társadalombiztosítási juttatásokat. 57 helyen készítettek ilyen értékelést, és most szakszervezeti taggyűléseken ismertetik meg a fizetett az állam „borítékon kívül,..

az első félévben több mint 95 millió forint értékű társadalombiztosítási juttatásban részesültek a megye dolgozói. tőpénz címén csaknem 42 millió forintot fizettek ki. a szülési szabadság meghosszabbításával jelentősen emelkedett a ternességi segélyek összege. tavaly fél év alatt kétmillió, az idén csaknem három- és félmillió forint terhességi segélyt kaptak a dolgozó nők. az anyasági segély összege is jelentősen emelkedett, a mezőgazdaságban dolgozó nők a korábbi 2000 forint helyett az idén 2900 forint anyasági segélyben részesültek. az sztk csaknem 17.5 millió forint értékű gyógyszerrel látta el a lakosságot. /mti/

---

bb 11. mintapéldányból két hét alatt próbasorozat

i sl/sze/m/vg

1963. szeptember 23.

a budapesti mezőgazdasági gépgyár eddigi kétsoros kukoricakombjánját tovább fejlesztve, két újabb géptípus - a k-b-f és a k-cs-f jelzésű gépek - rajzait készítette el. mindkettő abban különbözik elődeitől, hogy nemcsak levágja, hanem héjától is megfosztja a kukoricát. a k-b-f még a szarát is különválasztja és felszecsckázza. a két újfajta gép mintapéldánya a napokban elkészült, s azokat nagy sikerrel próbálták ki a herceghalmi állami gazdaság zsámbéki üzemében. a gépek a várakozásnak megfelelően kitűnően működtek, s műszakonként 3-4 holdról takarították be a kukoricát. a tapasztalatok alapján a konstrukción semmit nem kell változtatni, csupán néhány jelentéktelenebb módosításra van szükség, ami lehetővé teszi egy-egy kisebb próbasorozat gyors elkészítését. a műhely már megkapta a módosítás-sal kapcsolatos előírásokat, s a már rendelkezésre álló alkatrészekből két héten belül újabb hét k-b-f, s ugyanannyi k-cs-f típusu kukoricakombját gyártanak. ezek a gépek már az ideai betakarítási munkákban is résztvesznek. /mti/

8.25/n

-7-

bb 12. az eleje aluminium, a vége ezüst - új magyar szabadalom megoldotta a nemes- és a színesfémek hegesztését

i sl/sze/m/vg

1963. szeptember 23.

a nemes- és színesfém-takarékosság évek óta visszatérő probléma, amely ellentmondásokat is rejt magában. a villamosgépek, kapcsolók számos ezüst, vagy részalkatrésze helyettesíthető ugyan olcsóbb fémmel, például alumíniummal, a csatlakozásoknál, kontaktusoknál azonban legtöbbször nem lehet nélkülözni az értékesebb fémet. az ezüst és a réz, a réz és az alumínium rögzítésére mindaddig nem volt kielégíthető megoldás, rendszerint szorítógyűrűkkel kötötték őket össze, a gyűrűk környékén azonban hamarosan megindult a romboló korróziós folyamat. most érdekes találmányt szabadalmaztatott koller-lászló, a mechanikai művek dolgozója, aki néhány munkatársával és a villamosipari kutató intézettel együttműködve kidolgozta az alumínium és ezüst, az alumínium- és a réz hegesztésének módját. a találmányt a mechanikai művek már sikerrel alkalmazza, a módszert legújabbán átvette a Ganz kapcsolók és készülékek gyára is. az új eljárásnak a szakemberek nagy jövőt jósolnak. /mti/

---

bb 13. nagyszabású terv zala megyében a falvak ivóvizellátásának megjavítására

vid/te/m/szf

1963. szeptember 23.

a zalai falvak vizellátásában nagyon sok a tennivaló - állapították meg azon a zalaegerszegi értekezleten, ahol a megye vizellátási helyzetéről tanácskoztak. a megyében mindössze kilenc törpevízmű működik, a többi községben mindenütt ásott kutából iszik a lakosság. a kutak vize azonban piszkos, egészségtelen.

a falusi vizellátás megjavítására tízéves tervet dolgoztak ki a megye szakemberei. mintegy 200 millió forint költséggel 87 törpevízművet, 17 hidroglobuszt, 17 víztároló medencét építenek és 70 kutat fúrnak. a megyében 38 kisebb községben közutakat mélyítenek. ezzel lényegében megoldódik a zalai községek lakosságának egészséges, jó vízzel való ellátása. /mti/

9.00/n

-8-

bb 14. műanyagtakaró a szamócaágyásokon - új módszer a földleper-termelésben

i áe/sze/m/ká

1963. szeptember 23.

országszerte megkezdődött a bogyósgyümölcsök őszi telepítése. pest megye több mint ezer holdas málna - szamóca- és fekete-teribizli ültetvényei több mint háromszáz holddal növekednek ezekben a hetekben. 80 holdon szamócat ültetnek ki az előkészített ágyásokba. ennél a munkánál több termelőszövetkezetben és állami gazdaságban új módszert alkalmaznak. a hungarofrukt szakszervezeti gazdaságában kikísérletezett eljárást lényegében az, hogy a megfelelően előkészített, vízzel bőségesen átítatott szamócaágyásokat palántázás előtt fekete polietilén-takaróval fedik be, amelyet az ágyások oldalain rögzítenek. a műanyagtakarón a megfelelő távolság szerint nyílásokat vágnak, ezekbe ültetik a palántákat. a növény ily módon a fólia felett bokrosodik. ennek az eljárásnak többféle előnye van. először is egyáltalán nem kell kapálni, mert a takaró alatt a gyomnövények nem tudnak kikelni. minthogy a szamóca elsősorban exportgyümölcs, igen fontos szempont az is, hogy a termés nem szennyeződik a földdel, és így tetszetősebb árutömeget ad. a sötét műanyag takaró összegyűjti a napsugarakat és biztosítja a talaj egyenletes hőgazdálkodását, ezért egy héttel korábban hoz gyümölcsöt a palánta. mindezekon kívül a hagyományos termelési módhoz képest - több évi ellenőrző kísérletek tanúsága szerint - holtdanként husz-harminc százalékkal magasabb a hozam. a felhasznált műanyagfólia költsége ily módon már az első termésnél megtérül. az új módszert pest megyében négy közös gazdaság a főtí vörösmarty, a nagykőrösi rákóczi, a bugyi tessedik sámul és a kisoroszi dunakanyar tsz alkalmazza, összesen 13 holdon. /mti/

---

bb 17. „politechnikai földek,„ szolnok megyében

i vid/fm/m/fm

1963. szeptember 23.

szolnok megye valamennyi - nem szakosított - általános és középiskolájában politechnikai oktatásban is részesülnek a tanulók. a megye jellegének megfelelően 85 általános iskolában mezőgazdasággal ismerkednek a diákok. a községek vezetői, az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek minden iskolának biztosítottak ugynevezett „politechnikai földeket,„ amelyeken a gyerekek elsősorban kertészkedéssel foglalkoznak. szőlőben, mezőturon, vezensenyen, kunhegyesen és tiszasülyön az öntözési módszereket is megtanulják. /mti/

9.08/n

-9-

bb.9. öt plusz egyes pedagógiai osztály miskolcon

vid/tné n fm

1963. szeptember 23.

a miskolci gimnáziumok negyedik osztályába iratkozott falusi fiatalok közül többen a pedagóguspályán szeretnének majd elhelyezkedni, de szociális helyzetük miatt a főiskolát csak levelező uton tudják elvégezni. a megyei és a városi tanács segítséget nyújt ezeknek a fiataloknak a nevelői munka megismertetésére és gyakorlati elsajátítására az idén öt plusz egyes pedagógiai osztályt szerveztek a miskolci zrinyi ilona gimnáziumban. ebbe az osztályba önkéntes jelentkezés alapján, az eddigi tanulmányi eredményeket figyelembevéve a város öt gimnáziumából 39 falusi tanulót vettek fel. ezek a pedagógiai pályára készülő fiatalok az idei iskola évben megismerkednek a lélektan-logikával, a didaktikával, a nevelés elméletével, a módszertannal és mintegy 80 órát tanítással töltenek a város általános iskoláiban. jövőre - amennyiben felveszik őket a főiskolák levelező tagozatára, - a megye általános iskoláiban mint képesítés nélküli nevelők dolgoznak./mti/

bb.15. új gépek, műtrágya, növényvédőszer 105 millió forintért

vid/j n ká

1963. szeptember 23.

az elmúlt háromnegyed év alatt 105 millió forint értékű mezőgazdasági gépet és felszerelést, valamint növényvédőszer és műtrágyát vásároltak a bács megyei termelőszövetkezetek. ez az összeg 27 millió forinttal több, mint amennyit a múlt év azonos időszakában felhasználtak. csak műtrágyára 20 millió forinttal költöttek többet, mint egy évvel ezelőtt, a felhasznált növényvédőszer értéke pedig 2 millió forinttal haladja meg a tavalyit. a közös gazdaságok az idén nagy összegeket fordítottak az öntözőes gazdálkodás fejlesztésére, korszerűsítésére. 82 garnitúra öntözőgépet vásároltak, huszonnál többet, mint a múlt évben. a szőlő- és gyümölcsstermelő tsz-ek is megkezdtek a növényvédelem nagyüzemi gépesítését. erre a célra több mint 100 nagy teljesítményű permetezőgépet szereztek be./mti/

bb.16. hatvan éve primás

i vid/fm n fm

1963. szeptember 23.

hatvan éve muzsikál hódos lászló, a vas megyei lukácsháza község népszerű cigányprimása. hat éves korában az apja hegedűjével játszott először zenekar élén, - az idén pedig már a hatvanadik bucsun szórakoztatta a közönséget./mti/

9.14/n

-10-

bb.18. új transzformátor-sorozat kibocsátására készült a klement gottwald villamossági gyár

i sl/lk n vg

1963. szeptember 23.

a klement gottwald villamossági gyár műszaki fejlődése az elsőrendű feladatok közé került. a máv az újfajta 3000 lóerős, szilícium egyenirányítós mozdonyokat, erőműveink a korszerű hidrogénhűtéses turbógenerátorokat várják, a kgst pedig nemzetközileg versenyképes transzformátor-sorozat kialakítását kérte az üzemtől. a gyár vezetői, a műszaki fejlesztés helyzetét vizsgálva a napokban megállapították, hogy az utóbbi hónapokban sok kedvező változás tapasztalható. az idei fejlesztés 44 pontból álló intézkedéseiből eddig 28-at hajtottak végre, sokhelyütt javítottak technológián, korszerű gépeket helyeztek üzembe. a többi között megkezdte működését a legújabb típusú szigetelőgép, amely még üzembiztosabbá teszi a gyár turbógenerátorait. az új 3000 lóerős villanymozdonyok alkatrészeinek gyártása is megindult és a jövő év februárjára elkészül az első két mozdony.

a gyár mérnökeinek nagyobb csoportja egy teljesen új transzformátor-sorozat kidolgozását kezdte meg. a teljesítményt és a feszültség nagyságát tekintve 27 féle transzformátor készül jelenleg a klement gottwald gyárban. s mind a 27-et úgy alakítják át, hogy azok a legkorszerűbb követelményeknek is megfeleljenek. az első három új típus rajzai már elkészültek, a többi rajzon most dolgoznak. az új transzformátorok kisebbek lesznek a jelenlegiekénél, teljesítményük mégsem változik, áramvesztésük viszont lényegesen csökken. különleges hőkezeléssel és egyéb módokon számottevően csökken például a vasmag mágneseződésekor keletkező energiavesztés.

az új transzformátorok néhány kísérleti példánya már a jövő év első felében elkészül, 1965-től pedig már kizárólag a korszerű új transzformátorokat állítja elő nagy tételekben a klement gottwald villamossági gyár./mti/

bb.24. variálható rekamiék, francia megrendelésre

vid/lk n szf

1963. szeptember 23.

a gyulai fa- és fémbutoripari ktsz, amely ebben az évben 15 millió forint értékű árut exportál, sok szép hajlitott butort, strandfelszerelést és guruló bevásárló-szatyrot készít szovjet, svéd, norvég, svájci, francia, jugoszláv megrendelésre. a legújabb rendelést egy neves francia cégtől kapta. a megrendelő kívánságára többféleképpen variálható, fémvázis rekamiékat készítenek. a kanapészerű butordarabokból tízezret szállítanak karácsonyig franciaországba./mti/

9.20/n

-11-

bb 19. ezer régi bányáslakást bontottak le eddig tatabányán
1963. szeptember 23.
vid/lk/m/szf

tatabányán ötven-hatvan évvel ezelőtt több ezer lakást a szénmezők fölé építettek. az aknák szállító és fejtővágatai - követve a dus széntelepeket - egyre inkább ezek alá a több évtizeddel ezelőtt ideiglenes jelleggel épített lakóházak alá nyulnak. így a lakások nagyrésze - bár a szénbányászati tröszt évenként több millió forintot költött felújításukra, rossz állapotban van, süllyed, falaik repedeznek. a tröszt most szanálja ezeket a lakásokat, fokozatosan lebontja valamennyit. eddig már csaknem ezer ilyen komfort nélküli szobakonyhás lakást bontottak le. lakóik korszerű összkomfortos új otthonot kaptak a bányától távol épülő újvárosban, és kertvárosban.

egész kerületeket szüntettek már meg a régi lakótelepeken. lebontják a telepek korszerűtlen iskoláit és üzleteit is. 1965-ig újabb ezer lakást szanálnak, s a harmadik ötéves tervben tovább folytatják ezt a munkát. ezzel nemcsak korszerű új lakáshoz jutnak a bányász családok, hanem lehetővé válik a régi épületek alatt lévő több millió tonnás szénmezők művelése is. /mti/

bb 20. hat hid épül a tiszántul új folyóján - hozzáfogtak az első szakasz három hidjának munkálataihoz
1963. szeptember 23.

vid/te/m/szf

a nyugati főcsatorna nyárvégén megkezdett építése jól halad. az első szakaszon, tiszadada és tiszavasvári között nagyteljesítményű exkavátorok, földgyaluk, kotrók 2.500 kubikos teljesítményének megfelelő földmennyiséget emelnek ki naponta a mederből. a meder és a töltésépítéssel együtt fogtak hozzá az új folyó, első szakaszán három hid építéséhez. még ebben az évben ezer köbméter vasat és cementet építenek a hidakba, s jövőre a királyházi határrészre már csak a hidon át juthatnak el a környék lakói. a következő években a főcsatorna továbbépítésével egyidejűleg hid épül a meder felett újitkos, polgár és újszentmargita határában is.

a 13 méter széles és mintegy két és fél méter mély új folyó az ország csapadékban legszegényebb vidékén 46 kilométer hosszan teszi majd lehetővé az öntözést a mezőgazdasági nagyüzemekben, s több mint 12.000 hold halastavat lát el vízzel.

/folyt.köv./
9.25/n

-12-

le

bb 20. /hat hid ... 1. folyt./ m

a főcsatorna építésével együtt rendezik a környék belvízhelyzetét is. mivel a belvizek alkalmatlanok öntözésre, a csatorna alatt bujtatókon vezetik el őket. jelenleg két bujtató épül a meder alatt. /mti/

---

bb 21. exóta fafajtákkal természetes arborétumot létesítenek a bükkben

vid/j/m/ká

1963. szeptember 23.

a keletbükk-i állami erdőgazdaság szakemberei a bükk-hegység vadregényes vidékén, a Lillafüredtől nagymezőig terjedő erdei út mentén természetes arborétum kialakítását kezdték meg. a mintegy 10 kilométeres szakaszon a már meglévő erdők közötti tisztásokra különböző, a bükkben nem honos, ugynevezett exóta fa- és cserjeféléket ültetnek. csaknem 150 különböző fenyő- és cserjefajtát honosítanak meg. a természetes arborétum kettős célt szolgál. egyfelől még változatosabbá teszi a tájat, másfelől tájékoztatást nyújt az erdészeti szakembereknek, hogy melyek azok a fafélések, amelyeket a bükk-i erdőségek újratelepítésénél fel lehet használni, s ezzel a faösszetételt kedvezően megváltoztatni. a természetes arborétumban, - elsőként- a létrástetői részen, lomblevelű fakkal szegélyezett tisztásokra, douglas-fenyőcsemétéket ültetnek. /mti/

---

bb 22. üzemgazdászok a baranyai termelőszövetkezetekben

vid/j/m/ká

1963. szeptember 23.

az állami gazdaságok és a gépállomások működését ma már el sem lehetne képzelni üzemgazdászok nélkül, s most - ezek példájára - baranya megye legnagyobb szövetkezeti gazdaságai is alkalmaznak hasonló beosztású szakembereket. egyelőre tizenegy 3000 és 6000 hold közötti területen gazdálkodó termelőszövetkezetben működik üzemgazdász, akit találóan neveztek el a tagok az „elnök szárnysegédjének”, a közgazdaságtudományilag képzett üzemgazdászok ugyanis rendkívül sok segítséget tudnak nyújtani az elnököknek és általában a vezetőknek a nagyüzemi gazdaságok irányításában. ők készítik el többek között az egész évre szóló termelési terveket és egy-egy munkaidőszak terveit, ellenőrzik a tervteljesítést, folyamatosan elemzik a gazdálkodást, foglalkoznak a lépten-nyomon felmerülő üzem- és munkaszervezési problémákkal.

/folyt.köv./
9.30/n

-13-

le

bb 22. /üzemgazdászok ... i. folyt./ m

a törekvés az, hogy a következő években az összes 3000 holdnál nagyobb területen gazdálkodó termelőszövetkezetbe kerüljön üzemgazdász. /mti/

---

bb 23. a képzőművészeti szakkörök országos kiállítására több mint száz képet készítettek a borsodiak

vid/fm/tné/m/fm 1963. szeptember 23.

borsod megye nagyüzemeiben és egyes községeiben - így például tokajban, szerencsén, sárospatakon és mezőkövesden - mintegy husz képzőművészeti szakkör működik. ezekben kiváló szakemberek vezetésével tehetséges fiatalok, üzemi dolgozók és termelőszövetkezeti tagok tanulnak. rajzolni, festeni. a szakköröknek jelenleg csaknem 300 tagja van. a rajzolni és festeni szerető dolgozóka nyári hónapokban alaposan felkészültek a képzőművészeti országos kiállítására, amelyet novemberben rendeznek meg budapestben. a fővárosi seregszemlére több mint száz olaj- és tempera-festményt, szénrajtot készítettek, amelyeknek egyrésze az üzemek és termelőszövetkezetek munkáját, valamint borsod szép tájait mutatja be. a legsikerültebb festményeket és rajzokat külön erre a célra alakított zsűri válogatja ki a budapesti kiállításra. /mti/

---

bb 25. tejgyűjtő és hűtőállomásokat építenek borsodban

vid/te/m/szf 1963. szeptember 23.

a borsodi iparvidék ellátására jelentős mennyiségű tejet szállítanak az edelényi és az encsi járás termelőszövetkezeteiből. később még több tejet kapnak majd erről a tájról az ipari üzemek. ez a vidék azonban meglehetősen messze esik miskolctól, kazincbarciktól, ózdtól, ezért a napon-ta összegyűjtött tejet azonnal el kell szállítani, hogy össze ne menjen s ez meglehetősen sokba kerül. ezért most szendrőn, krasznokvajdán valamint baktakéken tejgyűjtő állomást rendeznek be. a borsod megyei tanács tervezőirodájának terve szerint egy-egy állomás naponta 3000 liter tejet gyűjt össze az északi hegyvidékről. a tejet az állomáson lehűtik, kezelik, tehát nem savanyodik meg, nem megy össze, s a szükségletnek megfelelően szállítható. egy-egy tejgyűjtő és hűtőállomás építési költsége közel egymillió forintba kerül, s építése a tervek szerint jövőre megkezdődik. /mti/

9.26/n

-14-

bb 26. a népfront vitafórumai előtt a termelőszövetkezetek üzemszervezése - napirenden az állategészségügy

i di/hné/m/sr

1963. szeptember 23.

a hazafias népfront tavaly tűzte napirendre a mezőgazdaság legfontosabb tennivalóinak megvitatását. a szakemberek részvételével megtartott és a még most is zajló tanácskozások kettős célt szolgálnak: felhívják a figyelmet a második ötéves tervben kitűzött célok fontosságára és minden társadalmi erőforrást felkutatnak, illetve mozgósítanak a feladatok megoldására. egy-egy témát először a népfront országos vitafórumán vesznek bonckés alá, majd a megyékben, járásokban, és indokolt esetben a községekben is megvitatnak. ezeken az összejöveteleken már a „testre szabott”, helyi tennivalókról és lehetőségekről is szó esik, s azt is rögtön meghatározzák, milyen ut vezet a legjobb eredményekhez.

az eseménysorozat kibontakozása óta a szakemberek és népfront-aktivisták egész sor testülete tanácskozott a kenyérgazdálkodás, a gyümölcs- és szőlőtermesztés, illetve telepítés, az öntözés, valamint a takarmánytermelés kérdéséről. a legtöbb helyen már hozzá is kezdtek a legjobb javaslatok valóra váltásához. a népfront-bizottságok ugyanakkor, szerte az országban, állandóan napirenden tartják a talajerő-utánpótlással és a mezőgazdasági szakoktatással kapcsolatos feladatok megoldását is.

a közelmúltban a termelőszövetkezetek üzemszervezési problémáira is kiterjesztették a társadalmi segítségnyújtást. a szerteágazó kérdéscsoportból először az állategészségügyről tanácskoztak. ezt két dolog is indokoltá tette: a nagyüzemi gazdálkodás kialakulása új helyzetet teremtett az állattenyésztésben, s olyan követelményeket állított a szakemberek elé, amelyekkel a mezőgazdaság szocialista átszervezése előtt nem kellett számolniuk. ugyanakkor egész sor más társadalmi réteg képviselőihez hasonlóan az állatorvosok is részt kértek a népfront szerteágazó tevékenységéből. a kecskeméti országos vitafórum anyagát a következő hetekben, hónapokban a járásokban is megtárgyalják. a népfront-bizottságok sokhelyütt már hozzákezdtek a helyi tanácskozások előkészítéséhez, s már most gyűjtik azokat a javaslatokat, amelyek meggyorsíthatnák az állategészségügy terén ma még fellelhető hiányszakok megszüntetését.

a népfront vitafórumán legközelebb - a jövő év elején - a termelőszövetkezeti szállítások kérdését tűzik napirendre. /mti/

le

9.44/n

-15-

||

bb 27. „ezermester,, talajmaró sorozatgyártását kezdték meg törökszentmiklóson

vid/lk/m/szf

1963. szeptember 23.

ötletes új művelőgép, talajmaró sorozatgyártását kezdték meg a törökszentmiklósi mezőgazdasági gépgyárban. a csaknem másfél méter munkaszélességű, tizenöt centiméter művelési mélységű gép könnyű és középkerékű, elgyepesedett talajok fellazítására, gyomirtásra, zöldtrágya beforgatására, valamint a gyümölcsösök talajának művelésére egyaránt alkalmas. előnye, hogy a magasszárú zöldtrágyát egy művelettel összeapítja és egyenletesen bedolgozza a talajba. a földet átporhanyítja és a gyomokat minden kultivatornál hatásosabban kiirtja.

az új géptípus négykerékű hajtásos ue-28 és zetor-szuper traktorokhoz készül, de minden szabványos hárompont függesztő szerkezettel ellátott kerek traktorral üzemeltethető. a valóságos „ezermester,, gépből ötvenet gyártanak az év végéig. /mti/

---

bb 28. megkötötték a nyírségi homokot

vid/j/m/ká

1963. szeptember 23.

szabolcs-szatmár megye nyírségi táján több mint 60.000 hold futóhomokot kötötték meg másodvetésű növényekkel. korán felszántották a rozs és egyéb kalászosok tarlóját, s a frissen forgatott földeket gyorsan kelő és fejlődő növények magjával vetették be. a keserű csillagfürt már araszosra nőtt, lombja teljesen árnyékolja, gyökere pedig kötésben tartja a vándorló homok felszínét.

a megye szövetkezeti csaknem 20.000 holdon termeltek keserű csillagfürtöt magfogás céljára, így jövőre az ideai terület kétszeresén javíthatják a silány homok tápanyagtartalmát. a szakemberek szerint a csillagfürtös előkezelés a kalászosoknál általában 3x mázsás, a burgonyánál 20 százalékos, a cukorrépánál 30 százalékos terméstartást eredményez. /mti/

9.50/n

-16-

11.

bb.29. megkezdődött a 4. hegesztéstechnikai konferencia

t sl/sze/m

1963. szeptember 23.

hétfőn reggel a technika házában megkezdődött a 4. hegesztéstechnikai konferencia, ahol magyar és külföldi szakemberek ismertetik a legújabb hegesztési technológiákat és megvitatják a korszerű hegesztéssel összefüggő szerkesztési és tervezési problémákat. a konferencián neves magyar, bolgár, csehszlovák, francia, jugoszláv, lengyel, kelet- és nyugatnémet, osztrák, román, svájci és szovjet szakemberek is részt vesznek. a tanácskozáson megjelent dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter is.

a megnyitó beszédet dr. varga józsef egyetemi tanár, a gépipari tudományos egyesület elnöke mondta. hangsúlyozta, hogy a hegesztés technológiája világszerte gyors ütemben terjed, a magyar ipar azonban eddig nem tudott lépést tartani ezzel a fejlődéssel. számos üzemünkben tapasztalható helyes kezdeményezés, az új hegesztési technológiák intézményes elterjesztése azonban még alig bontakozott ki. az első lépések a közelmúltban megtörténtek, műszaki egyetemünkön 140 hegesztéstechnikai szakmérnököt képeznek ki jelenleg, fontos azonban, hogy az új technológiát az egész iparban nagy arányokban elterjesztjük.

ezután megkezdődtek a három napig tartó szakelőadások.

a konferenciával egyidőben a vasas sporttelep pasaréti ut 13-15 szám alatti klubhelyiségében nemzetközi hegesztéstechnikai kiállítás nyílt, ahol bemutatják a különféle új hegesztési módszereket és azok berendezéseit. a kiállítást október 5-ig minden nap délelőtt 10-től délután 6 óráig bárki díjtalanul megtekintheti. /mti/

10.25/n

-17-

le

bb 30. dobi istván fogadta az indonéz parlamenti küldöttséget

t bc/sze/m/hk

1963. szeptember 23.

dobi istván a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke hétfőn délelőtt az országházban fogadta az indonéz köztársaság ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testületének és parlamentjének küldöttségét, amely dr. ali sastroamidjojo miniszter, az ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testület alelnökének vezetésével tesz látogatást hazánkban.

a látogatásnál jelen volt kiss károly, az elnöki tanács titkára, vass istvänné, az országgyűlés elnöke, valamint sarino mangunpranoto, az indonéz köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

---

bb 31. erdészeti küldöttség utazott Lengyelországba

k oef/gk/m/ká

1963. szeptember 23.

a lengyel erdőügyi és faipari miniszter meghívására dr. balassa gyula miniszterhelyettessel, az országos erdészeti főigazgatóság vezetőjével az élén három tagú erdészeti faipari delegáció utazott a lengyel népköztársaságba. /mti/

-18-

10.30/n

bb 32. kállai gyula fogadta az indonéz parlamenti küldöttséget

t bc/sze/m/hk

1963. szeptember 23.

kállai gyula, a minisztertanács elnökhelyettese hétfőn délelőtt az országházban fogadta az indonéz köztársaság ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testületének és parlamentjének küldöttségét, élén dr. ali sastroamidjojo miniszterrel, az ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testület alelnökével.

a látogatásnál jelen volt vass istvänné, az országgyűlés elnöke, valamint sarino mangunpranoto, az indonéz köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

---

bb 33. időjárásjelentés

tm/m

1963. szeptember 23.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 23-án, hétfőn 13 órakor:

szép őszi idő

az elmúlt 24 óra folyamán tovább tartott a reggel sokfelé ködös, nyugat-európában erősen felhős, keleten nagyrészt derült időjárás. hazánkban tegnap gyengén felhős volt az ég. a nap 8-10 órán át sütött. a hőmérséklet a koradélutáni órákban 23-27 fokig emelkedett, ma hajnalban 9-13 fokig süllyedt. ma délelőtt folytatódott a derült, általában csendes időjárás. budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 19.6 fok volt, 4.1 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 23 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter, mérsékelt süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 20 fok.

várható időjárás kedd estig: kevés felhő, eső nélkül helyenként reggeli köd. mérsékelt délkeleti, déli szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-11, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 22-25 fok között. a duna vízállása ma reggel 209 centiméter. /mti/

13.18/m

13.15

- 19 -

bb 34. a pál utcai fiúk bemutatójával megkezdődött az állami déryné színház budapesti ifjúsági előadásorozata

i bi/tr/m/fm

1963. szeptember 23.

hétfőn délelőtt mutatta be az állami déryné színház kulich gyula téri színházában molnár ferenc: pál utcai fiúk című regényének színpadi változatát. a regényt török sándor dramatizálta, a kísérőzenét láng istván szerezte. a darabot csongrádi mária rendezte, a díszleteket cselényi józsef, a jelmezeket rimanóczy yvonne tervezte. nemecek szerepét vendégként örkényi éva, a józsef attila színház művésznője, a többi főbb szerepet nyerges ferenc, rónaszéky andrás, áts gyula, sólyom ida és fehér tibor alakította.

a darabot, amellyel ideai ifjúsági előadásorozatát nyitja meg a színház, a továbbiakban a szakszervezetek fehérvári uti művelődési házában játssza az együttes. az előadásorozatnak az a célja, hogy az ifjúsági irodalom klasszikus értékeit közelebb hozza az általános iskolai diákokhoz. a bemutatón megjelent pedagógusok nagy elismeréssel szóltak a kezdeményezésről.

az ifjúsági előadásorozat következő bemutatója januárban mikszáth kálmán: beszélő köntös című regényének dramatizált változata lesz. /mti/

---

bb 35. iróküldöttség utazott csehszlovákiába

i bi/hné/m/fm

1963. szeptember 23.

hétfőn a magyar-csehszlovák kulturális munkaterv alapján háromtagú iróküldöttség utazott prágába. a küldöttséget földéak jános vezeti. tagjai: benjámín lászló és fábrián zoltán. a magyar írók két hetet töltenek csehszlovákiában. /mti/

14.00/n

-20-

bb.36. kényelmes, szép otthonba költöznek a komlói „szállásfaló” lakói

vid/te n szf

1963. szeptember 23.

komló egyik legszebb negyedének, a kenderföldi városrésznek peremén félszáznál több barakból álló telep terpeszkedik. a földszintes épületeket tíz évvel ezelőtt emelték, az ország különböző részeiből oda sereglő építőmunkások elhelyezésére.

most lehetővé vált, hogy az ideiglenes szállásokat felszámolják, lakóikat pedig kulturált körülmények közé, szép lakásokba költöztessék. a város központjában megkezdtek öt, egyenként 20 lakásos épület átadását, javarészt a baraklakók veszik birtokukba. az új lakásokban központi fűtés, a konyhákban villanytűzhely, hideg-meleg víz van. a szállásfalut lebontják, helyére modern, emeletes lakóházakat emelnek. /mti/

---

bb.37. magyar nézés-vígjáték próbái kezdődtek meg a petőfi színházban

i bi/hné n fm

1963. szeptember 23.

hétfőn kezdődtek meg a petőfi színházban királyhegyi pál: lopni sem szabad című zenés-vígjátékának próbái. a zenét stark tibor szerezte, a versszövegeket g. dénes györgy írta. a darabot bozóky istván rendezte, a főbb szerepeket buss gyula, galambos erzsi, agárdy gábor, harkányi endre és pagonyi jános alakítja. a bemutató előadás október 19-én lesz. /mti/

---

bb.38. magyar paleontológus is részt vesz az egyik világhírű őslénytani lelet feldolgozásában

i tz/lk n vg

1963. szeptember 23.

dr. kretzói miklós, a föld- és ásványtani tudományok doktora, a neves magyar paleontológus weimarba utazott. nemzetközi konferencián ismerteti azoknak a vizsgálatainak az eredményeit, amelyeket mint a világhírű volgtstedti lelet feldolgozásában résztvevő tudósok egyike végzett. /mti/

14.05/n

-21-

bb.39. megkezdődött a rizshántolás - október elején az üzletekbe kerül az idei rizs

vid/te n szf

1963. szeptember 23.

Karcagon, a nagykunsági rizstermelő körzet központjában hétfőn elindították a hántolómalom gépeit és megkezdték az új termés feldolgozását. a nyírségből, valamint a karcagi és kis-ujszállási körzetből már a múlt hét végén megérkezett az induláshoz szükséges 20-25 vagon rizs. az első laboratóriumi vizsgálatok az idei termés jó minőségét bizonyították. a mag víztartalma 17 százalék, a tisztaság pedig 95-96 százalék között van. a szállításon ezen a héten folyamatossá válik és hétfőtől naponta husz vagon hántolt rizs kerül ki az üzemből. előre láthatólag a hét végén a kereskedelem is megkapja az első szállítmányokat, s október elején az üzletekbe kerül az idei rizs. /mti/

bb.40. az autóvásárlási hitelnyújtás feltételei

i tó/tm n vg

1963. szeptember 23.

nagy érdeklődést váltott ki a csepel kerékpár és motorkerékpár nagykereskedelmi vállalatnak az a közleménye, amelyben hírül adta, hogy a vásárlás megkönnyítésére 1963 szeptember 23-tól december 31-ig trabant, moszkvics, wartburg és skoda személygépkocsit otp-hitelre is árusít. a hitelnyújtás feltételeiről dr. Gordon László, az országos takarékpénztár hitelezési főosztályának vezetője a következő tájékoztatást adta:

- az országos takarékpénztár budapesti kerületi - és megyei fiókjai a vásárlók teherbírásától függően nyújtanak hitelt gépkocsivásárlásra. a hitel összegét a jelentkezők jövedelmétől függően határozzák meg, amely az eddig igénybevehető 20.000 forintnál magasabb is lehet, de a havi törlesztés nem lehet kevesebb ezer forintnál. meghosszabbították a hitel és kamatainak visszafizetési idejét is.

- az otp nem akarja, hogy bárki anyagi erején felül vállalon magára terhes, ezért az elbírálást nagy körültekintéssel végzik. az igénylőnek a rendelkezésére álló előre megtakarított készpénzen kívül igazolnia kell jövedelmét, - ha van, házastársát is - eltartottainak számát és esetleg már fennálló egyéb anyagi kötelezettségeit. mindezek figyelembe vételével állapodnak meg az igénylővel a hitel összegében. természetesen a hitelfelvételhez kezsek is kellenek.

- az otp-fiókok felkészültek a hitelt igénylő autóvásárlók fogadására, s minden kérelmet rövid határidőre, néhány nap alatt elbírálják. /mti/

14, 25/m

- 22 -

bb 41. újabb rekordteljesítmény a máv-nál: vasárnap 13.439 vagon raktak meg - eredményesen dolgoztak a kirakodásnál is

i hbj/sze/m/vg

1963. szeptember 23.

a máv a hét végén ismét mozgósította az erőket a szombat délutáni és a vasárnap reggeli nagyarányú rakodásra. sok helyütt az állomások vezetői részletesen megtárgyalták a vasárnap ki- és berakodási feladatokat és érdekelt üzemekkel. már a hét végén országsszerte meggyorsult a vagonok kirakása, s ennek köszönhető, hogy vasárnap sok üres kocsi adhatott a vasut. a szállítatók éltek is a lehetőséggel, rakodó brigádokat szerveztek. vasárnap országosan 13.439 kocsi raktak meg, amire a máv történetében - munkaszüneti napokon - még nem volt példa. különösen sok építőanyagot - követ, kavicsot, sóderet, téglát, cementet - sikerült elszállítani, ami nagyon fontos, hiszen sok építkezés anyagihiánnyal küszködik. sok tárolót, raktárt is kiürítettek, úgyhogy ezen a héten lényegesen kevesebb helyen lesz tárolási nehézség.

a máv állandóan szorgalmazza, hogy a szállítatók ne csak az üres kocsik „megszerzésére”, fordítsanak nagy energiát, hanem hasonló nagy gonddal törődjenek a címükre érkező vagonok kirakásával, mert különben a máv nem tud elég üres kocsit adni. a gyorskirakás fontosságának széleskörű tudatosítása kezd meghozni az eredményét. vasárnap 0 órától 24 óráig 15.054 rakott kocsi vontatott a vasut az állomások rakodó térségeire és az iparvágányokra, ebből 3373 kocsi délután 6 óra és éjfél között. a szállítatók 14.167 kocsi raktak ki, ami azt mutatja, hogy a legtöbb helyen felkészültek az áruk vasárnap reggeli fogadására. /mti/

bb 42. a máv közleménye

k/hbj/m/vg

1963. szeptember 23.

a máv vezérigazgatósága értesíti az utazóközönséget, hogy dombóvár-gyékényesi vonalon baté és tászár állomások között hidépítési munkák miatt szeptember 25-én, a dombóvár állomásról 11 óra 37 perckor induló, kaposvár állomásra 12 óra 07 perckor érkező 4002/b. számú, dombóvár állomásról 11 óra 54 perckor induló, kaposvár állomásra 12 óra 25 perckor érkező 4012-es számú, kaposvár állomásról 9 óra 49 perckor induló, gyékényes állomásra 10 óra 19 perckor érkező 4045/a-számú személyszállító vonatok közlekedését átszállással bonyolítja le. /mti/

14.30/n

-23-

bb.43. megnyitott az adatfeldolgozó gépek bemutatója

t sl/sze n vg

1963. szeptember 23.

Kovács István, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese hétfőn a technika házában megnyitotta az adatfeldolgozás gépesítésével foglalkozó bemutatót. az október 4-ig tartó kiállításon a KGM műszaki tájékoztató és propaganda intézete, valamint az ipargazdasági és üzemszervezési intézet a látogatók elé tárja a legjobban bevált lyukkártyás berendezéseket, könyvelő, táblázó, elektronikus szorzógépeket és az ügyvitel egyszerűsítését szolgáló szervezési módszereket.

A nagyközönségnek itt mutatják be első ízben Dege Lajos és Seregi József szabadalmát a technograph nevű diszpécser központot, amely logikai áramkörének segítségével önműködően jelzi egy egész üzem működésének minden fontos mozzanatát. azonnal figyelmeztet, ha valamelyik gép leáll, sőt arra is választ ad, hogy géphiba, anyaghiány, vagy milyen egyéb ok idézte elő az üzemszünetet. a diszpécser központ minden műhellyel telefonkapcsolatot tart fenn, sőt ipari televízióval is áttekintheti a diszpécser az egész gyárat. az első technographot az egyesült villamosgépgyár dinamo-gyár-egységében szerelték fel, s az ottani kedvező tapasztalatok hatására más üzemekben is nagy az érdeklődés a gép iránt. a magyar ipar a jövő évre tízenötöt rendelt belőle, a gyártásról most tárgyalnak a Ganz Árammérőgyárral és az elektronikus mérőműszerek gyárával.

A technographon kívül még sok más újfajta berendezést is bemutatnak a kiállításon, amelyet szombat és vasárnap kivételével minden nap reggel 9-től délután 6-ig tartanak nyitva. /mti/

..

bb.45. traktorra ültek a községi vezetők

vid/tné n ká

1963. szeptember 23.

A Somogy megyei Pogányszentpéteri zöldmező termelőségében október végéig be akarják fejezni az őszi vetését. ehhez a rendelkezésükre álló gépeket két műszakban kellene üzemeltetni. mivel azonban éjszakai műszakra traktorhoz értők hiányában másokat nem oszthatnak be a községi és termelőségvezetési vezetők vállalkoztak erre a feladatra. elsőnek Ferenczi Károly, párttitkár ült gépre, aki nemrég még traktorosként dolgozott. példáját követte Takács Lajos termelőségvezetési elnök és Kodala Jenő tanácstitkár is akik szintén jól értenek a gép kezeléséhez. esténként a váltótársuk től átvett traktor nyergébe ülnek és éjjel készítik a magágyat. /mti/

..

14.36/n

-24-

bb 44. olcsóbb lett az ella-burgonya, a paraj, és a saláta - piacra került a birsalma, és az új héjas dió

i n.j./tr/m/ká

1963. szeptember 23.

A nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn 114 vagon és 249 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 29 vagon étkezési burgonya, három vagon vöröshagyma, két vagon uborka, 7 vagon paradicsom, három vagon zöld- és fénérpaprika, egy vagon kelkáposzta, három vagon fejeskáposzta, 24 vagon alma, 9 vagon szilva, egy vagon héjas-dió, öt vagon szőlő, egy vagon körte, három vagon görögdinnye, négy vagon vegyes gyümölcs, két vagon tojás és 17 vagon tojáspor.

A földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata hétfőn mérsékelte az ella burgonya, a paraj és a saláta fogyasztói árát. az első osztályu ella-burgonyát kilónként 1.70, a másodosztályut 1.60, a parajt 3.80 forintért, a salátát fejenként 60 fillérért hozták forgalomba. megjött a birsalma és az új héjasdió. a birsalmát kilónként 3.80-4.40, a héjas diót kilónként 12.80 forintért árusították. /mti/

..

bb. 46. megkezdtek a hibrid kukorica komplex gépi betakarítását a martonvásári mezőgazdasági kutató intézet gazdaságában

vid/ká/tr/a/nk

1963. szeptember 23.

A martonvásári mezőgazdasági kutató intézet gazdaságában az idén a 600 hold hibridkukorica termést teljes egészében gépsejtve takarítják be. először a legkorábban érő martonvásári 40-es került sorra. a kukoricát sk 3-as gabonakombájnnal törlik, mégpedig olyamódon, hogy a kombájnnra adaptert szerenek és így a gép a le-tört csöveket mindjárt le is morzsolja. a szemes kukoricát vontatón a központba szállítják, ahol a hibridüzem vezetői által kon-sturált és a gazdaság műhelyében házilag készített, kaloport,, elnevezésű mesterséges kukoricaszárítóba kerül. itt hat óra alatt 15 százalék nedvességtartalomra szárítják meg a termést. a gazdaság ezzel a módszerrel takarítja be a martonvásári 1-es és 5-ös hibridkukorica termését is, összesen mintegy száznyolcvan vagonnal. /mti/

..

15.106/a

- 25 -

bb. 47. szedik a ricinusmagot bács megyében

vid/ká/tr/a/hk

1963. szeptember 23.

bács megyében a délvidéki termelőségvetkezetek ricinus földjein megkezdődött a mag betakarítása. mélykúton, ahol régi hagyománya van ennek a növénytermesztési ágnek 950 holdon indult meg a munka. a kézi szedés helyett házilag készített villás vas-szerkezettel húzzák le a bugákat. a kedvezőtlen időjárás ellenére mindmárt jó közepes termésre számítanak. az első nagyobb szállítmányt hétfőn indították utnak a központi raktárakba.
/mti/

--

bb. 48. rizsaratás védőoltásban

vid/ká/tr/a/hk

1963. szeptember 23.

a nemzetközi atomenergia ügynökség megbízásából rádióaktív izotópos rizskisérlet indult a szarvasi öntözési és rizstermesztési kutató intézet bikazugi gazdaságában. a gondosan körülkerített rizstelepen most kezdődött meg az aratás. az izotóplaboratórium munkatársai védőoltásban aratják a sugárveszélyes kalászatokat. az izotópok segítségével a kutatók pontosan megállapítják, hogy a különféle tápanyagokból mennyit vett fel és azokat hogyan hasznosította a rizs.
/mti/

--

bb. 51. egy év alatt több mint kétezerrel növekedett az uttörők száma heves megyében - ülést tartott az uttörőszövetség megyei elnöksége

vid/fm/a/hk

1963. szeptember 23.

az uttörőszövetség heves megyei elnöksége hétfőn ülést tartott egerben, ahol gere istván megyei uttörőtítkár beszámolt az elmúlt tanévben végzett uttörőmunkáról és ismertette az új feladatokat.

elmondotta, hogy az uttörők és kisdobosok száma az elmúlt egy év alatt több mint kétezerrel növekedett, és a csapatok csaknem 30.000 tagot számlálnak a megyében. a korhatárt elért általános iskolásoknak csaknem 90 százaléka tagja a szervezetnek. az elmúlt évben a heves megyei uttörők 61.500 facsemetét ültettek, 4.000 kilogramm gyógynövényt gyűjtöttek és több mint 193.000 óra társadalmi munkát végeztek, amelynek értéke meghaladja az egymillió forintot. úgy határoztak, hogy a jövőben fokozottabb gondot fordítanak az őrsvezetők és ifjuvezetők képzésére. a jövő nyári uttörő táborok előkészületeit már a téli hónapokban megkezdik.
/mti/

--

13.40/a

- 26 -

bb. 49. vidéki színházigazgatók, főrendező tanácskozása a magyar sajtó házában - érdekes bemutatókra készülnek a vidéki színházak

s/hné/a/hk

1963. szeptember 23.

a művelődésügyi minisztérium színházi osztálya hétfőn a magyar sajtó házában rendezte meg a vidéki színházak igazgatóinak, főrendezőinek és a kulturális területen dolgozó újságírók tanácskozását. a megbeszélésen résztvettek a szegedi nemzeti, a debreceni csokonai, a miskolci nemzeti, a veszprémi megyei petőffi, a kecskeméti katona józsef, a szolnoki szigligeti, a pécsi nemzeti, az egri gárdonyi géza, a győri kisfaludy és a kaposvári csiky gergely színház képviselői.

a vidéki színházak igazgatói tájékoztatták az újságírókat az 1963-1964-es évad műsorterveiről. a két jubiláló vidéki színház, a miskolci nemzeti és a szolnoki szigligeti színház - több érdekes bemutatóra készül. a fennállásának 140. évfordulóját ünneplő miskolci nemzeti színház évadjának jelentős eseménye lesz madách: az ember tragédiája, shakespeare: othello című színművének bemutatója. ezenkívül a jubileum alkalmából meghirdetett magyar drámapályázat legjobb három művét is előad-sortertvet állított össze az ünnepi szezonra. bemutatják fényes samu: mátyás című történelmi drámáját. előadják dobozy imre: holnap folytatjuk, duna ferenc: a nadrág, alj és rakov: tegnapi történet és majoros istván: vakvágány című színművét is.

érdekes bemutatókra készül a többi vidéki színház is. a debreceni csokonai színház három jelentős bemutatót tart. előadják shaw: szent johanna, shakespeare: 3. richárd és brecht: kaukázusi krétakör című színművét. az egri gárdonyi géza színház épületének tatarozása csak februárra készül el. addig egy ideiglenes színházi helyiségben játszanak. soronkövetkező bemutatói: szofoklész: aiasz, és arisztofanesz: nőuralom című műve. a pécsi nemzeti színház még ebben a hónapban műsorra tüzi victor hugo: a királynő kegyence című színművét és pályi andrás fiatal író: „a tigris” című első drámáját. érdekes műsor összeállításán dolgozik a pécsi balett-együttes. márciusi bemutatójuk címe: balett-est 1964. a kecskeméti katona józsef színház együttese o'neill: amerikai elektra című drámáját próbálja. az idei évad ősbemutatóját gorkij hazánkban még nem játszott csodabogarak című művéből rendezik. a győri kisfaludy színház művészei pagonyin: a kék rapszódia című színművét próbálják. a szegedi nemzeti színház legjelentősebb bemutatója sartre: altonai foglyok című műve lesz.
/mti/

--

16.00/a

- 27 -

bb 50. javult a közlekedés - de vontatott a beruházás - átlapították meg miskolc város tanácsának ülésén

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 23.

miskolc város tanácsa hétfőn ülést tartott, amelyen az első félévi tervek végrehajtását tárgyalta meg. fekete lászló, a városi tanács vb. elnöke beszámolójában elmondotta, hogy a tervezett bevételek befolytak. lemaradás mutatkozik azonban a beruházási és a felújítási tervek végrehajtásában, részletezve a tanács első félévi tevékenységét, többek között megemlítette, hogy a város közlekedésének javítására három csuklós villamost szereztek be, s növelték a nagyobb befogadóképességű járművek számát is. a városi közlekedési vállalat az első félévben a tervezettnél 2 millióval több utast szállított. bejelentette, hogy a diósgyőri ketősvágányu villamosvasut az év végére elkészül. a lakosság igényeinek kielégítéséről szólva megállapította, hogy a város ellátása jónak mondható. a selyemréti új városnegyedben három üzletet, a csabai kapuban pedig egy üzletet és egy bisztrót nyitnak. ugyanakkor elkészült egy orvosi rendelő is, és több új iskolában kezdődött meg a tanítás.

nagyobb lemaradás mutatkozik azonban a tervezett középiskolák építésénél, ahol a tervdokumentáció hiánya, illetve a terület építési célokra történő átadása késedelmet szenved. ezért a tervezett összeget az idén nem tudják elkölteni. a tervek hiánya, valamint a kivitelezési kapacitás nem kielégítő volta a beruházásoknak csaknem minden vonatkozásában érezteti hatását.

a lakásépítésről szólva megállapította, hogy a tervezettnél mintegy 44 százaléka készült el, s az első félévben a városban összesen 359 lakást adtak át.

az első félévi tapasztalatok alapján a városi tanács végrehajtó bizottsága intézkedési tervet dolgozott ki a második félévi feladatok maradéktalan ellátására és a mutakozó elmaradások pótlására.

a beszámolót széleskörű vita követte, amelyben többen szóvá tették, hogy a kerületi tanácsok nem tesznek meg mindent a lakosság által felajánlott társadalmi munka hasznosítására. megemlítették, hogy vontatott a községfejlesztési alapok felhasználása. kifogásolták azt is, hogy például az utépitések költsége a megfelelő tervek hiánya miatt az előzetesen számítottnál lényegesen több. /mti/

--

16.30/a

- 28 -

NR

bb 52. harmincezer tonna olaj terven felül nagylengyelben

vid te szb szf

1963. szeptember 23.

a nagylengyeli olajmezőn intenzív termelésre állítottak be egy kutkörtzetet, amelyet hosszabb időn át csak esetenként tartottak üzemben a nagy mennyiségben feltörő víz miatt. a kutak megnyitását az tette lehetővé, hogy az olajmezőn üzembehelyeztek egy házilag előállított emulzióbontó berendezést, amely a felszínen szétválasztja a vizet az olajtól. a vizes olajkutak megnyitásával, valamint az elmúlt hónapokban feltárt új olaj-~~mező~~ lelőhely, a 14-es blokk első kutjának megnyitásával, jelentősen emelkedett a nagylengyeli olajmező termelése. hétfőn reggelig harmincezer tonna olajat hoztak felszínre nagylengyelben, az eddig az időpontig esedékes éves terven felül. /mti/

--

bb 54. kitüntetés

tné szb sr

1963. szeptember 23.

a népköztársaság elnöki tanácsa kiss károlynak, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa titkárnak a munkásmozgalomban kifejtett többévtizedes tevékenysége elismerésül 60. születésnapja alkalmából a munka érdemrend kitüntetését adományozta. a kitüntetés dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál fehér lajos, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnökhelyettese, kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke és orbán lászló, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője. /mti/

--

bb 55. elutazott magyarországról az iráni gazdasági miniszter

sze szb vg

1963. szeptember 23.

négynapos magyarországi látogatás után hétfőn elutazott hazánkba dr. a. alikhani iráni gazdasági miniszter és két főnyelvi kísérete. itt tartózkodása során megtekintette többek között az épülő százhalombattai erőművet, a dunaujvárosi acélművet, s látogatást tett a bábolnai állami gazdaságban. az iráni minisztert fogadta dr. lévárdi ferenc nehézipari miniszter és bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes. /mti/

--

16,35 rj

- 29 -

NR

bb 53. az indonéz parlamenti küldöttség sajtófogadása

t bc/gg szb sr

1963. szeptember 23.

az indonéz köztársaság ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testületének és parlamentjének küldöttsége tiszteletére hétfőn sajtófogadást rendeztek a magyar sajtó házában. gellért gábor, a magyar újságírók országos szövetségének titkára üdvözölte a parlamenti küldöttség tagjait, majd dr. ali sastroamidjojo, miniszter, az ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testület alelnöke, a delegáció vezetője tájékoztatta a megjelenteket a küldöttség utjáról, tapasztalatairól, az indonéziával kapcsolatban a nemzetközi érdeklődés előterében álló kérdésekről, s válaszolt az újságírók kérdéseire.

elmondotta, hogy az indonéz parlamenti küldöttség tagjai különböző pártokhoz tartoznak, s az ország különböző területeiről valók. a küldöttségnek tagja az indonéziához nemrég visszatért nyugat-írán képviselője is. bár küldöttségünk összetétele sokrétű - folytatta - céljaik közesek: indonéziában szocialista államot akarunk létrehozni.

a parlamenti küldöttség útján európai szocialista országokba látogat; már volt a szovjetunióban, a német demokratikus köztársaságban, hazánkban romániába utazik, majd bulgáriába, csehszlovákiába és jugoszláviába.

indonézia jelenleg a nemzetközi közvélemény érdeklődésének középpontjában áll, - mondotta dr. ali sastroamidjojo. erre első sorban a malaysiai államszövetség létrehozása szolgáltat okot. indonézia elvi okokból ellenzi az államszövetséget: országának határai körül új gyarmatosítás kísérletét látja benne.

széleskörű érdeklődésre tarthat számot országunkkal kapcsolatban az is - mondotta a továbbiakban -, hogy ez év novemberében rendezik nálunk az új felszínre kerülő erőik szpartakiádját. ezen ázsiai, afrikai, latin-amerikai országok mellett, a szocialista országok képviselői, értesülésünk szerint a magyar sportolók is részt vesznek.

magyarország és indonézia kapcsolatairól szólva hangoztatta:

- a kölcsönös látogatások, a két nép megismerése jelentősen előmozdítja, hogy tovább mélyüljön közöttünk a barátság. magyar parlamenti küldöttséget hívtunk meg az indonéz köztársaságba. a két ország közötti együttműködés további elmélyítésére még sok lehetőséget látok. nemcsak a már eddig kialakult kereskedelmi kapcsolatokra gondolok, hanem kulturális vonatkozásban is sok lehetőség kínálkozik ezen a téren.

/folyt.köv./

16.50/a

- 30 -

PK

bb 61. dr. timár mátyás pénzügyminiszter

gk szb sr

1963. szeptember 23.

vezetésével hétfőn küldöttség utazott moszkvába, a kgst pénzügyi állandó bizottságának ülésére. /mti/

.-

bb 63. jogtalanul buszt vezetett - halálos közlekedési balesetet okozott

i bc/tm szb sr

1963. szeptember 23.

halálos közlekedési balesetet okozott a 10. kerületi kereszturi uton orosz istván, 20 éves foglalkozás nélküli, mert átvette egy 67-es autóbussz vezetését kovács lászló, 23 éves szolgálatos autóbusszvezetőtől. orosz istván indokolatlanul a baloldalon haladt az autóbusszal, utkanyarulatban gyorsan hajtott, s összeütközött egy berva-mopeddal, amely egy másik hasonló járművet vontatott. szabó lászló 22 éves pénzeszedő, aki a vontatott mopedet vezette, olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. a másik moped vezetője, szabó sándor 51 éves lakatos súlyos sérülést szenvedett. kovács lászlót és orosz istvánt őrizetbe vették a rendőrség.

a gellért rakparton egy dömper, - amelyet inger jános 21 éves gépkocsiveető vezetett, - a frissen öntözött uttesten gyorsrajtás miatt összeütközött egy 9/a jelzésű villamossal. nagy józsefné villamosvezető súlyosan megsérült. a villamos utasai közül hantán könnyebb sérülést szenvedtek. inger jánostól bevonták vezetői jogosítványát.

a 22. kerület nagytétényi ut és dózsa györgy ut torkolatánál figyelmetlenül ment át az uttesten ács józsef 82 éves budapesti lakos: elütötte egy tehergépkocsi. a gyalogjáró súlyosan megsérült és kórházba került.

a 8. kerületi baross utca 121 számú ház előtt földvári krisztina 13 éves tanulót elütötte egy személygépkocsi. a leányt súlyos sérüléssel kórházba szállították.

a 10. kerületi jászberényi ut és kozma utca torkolatánál filipszki andrás szabálytalanul előzött pótkocsis teherautóval, s összeütközött egy motorkerékpárral. kóhalmi Mihály 36 éves lakatos, aki a motorkerékpáron utazott, súlyosan megsérült. durós imre 36 éves lakatos, a motorkerékpár vezetője könnyebb sérülést szenvedett. filipszki andrástól bevonták vezetői jogosítványát. /mti/

.-

31

17.14/a

H. 45

PK

bb 53. /az indonéz parlamenti... 1. folyt./- szb

magyarországi utjukról szólva kiemelte a vendégszerető fogadtatást, amelyben a küldöttséget magyarországon részesítették. - bár rövid ideje vagyunk önöknél - folytatta - ez alatt megismerkedhettünk magyarország politikai viszonyaival, gazdasági, társadalmi, kulturális életével. a legnagyobb hatással az volt ránk, hogy láthattuk munkájuk eredményét és az a véleményünk, hogy ezek rendkívül gazdagok. ez annál is inkább jelentős számunkra, mert az építésben hazánkban is nagy feladatok állnak előttünk.

a hazafias népfront és az indonéz nemzeti front tevékenységét összehasonlítva kiemelte, hogy munkájukban sok a közös vonás. ismertette az indonéz nemzeti front összetételét, s az eredményes együttműködést, amellyel a benne résztvevő különböző irányzatok képviselői, - köztük a három legjelentősebb párt: a nemzeti párt, az iszlám vallási párt és a kommunista párt - az indonéz nép közös célját szolgálják.

egy további kérdésre válaszolva tájékoztatta a sajtó képviselőit ez év március 28-án hozott - gazdasági kérdésekkel kapcsolatos - elnöki dekrétumról, amelynek alapján jelentős intézkedéseket tesznek a termelés fejlesztésére. figyelembevéve a lakosság lélekszámának állandó növekedését, fontos helyet foglal el a gazdasági célok között az élelmiszeripar fejlesztése, valamint azoknak a feladatoknak a megoldása, amelyeket a termelőeszközök fokozása, új üzemek építése és a gyarmati uralom idejéből megmaradt elavult üzemek korszerűsítése jelent. /mti/

--

bb 56. megkezdődtek a figaró házasságának színpadi próbái az operaházban

i ol/tm szb fm

1963. szeptember 23.

a budapesti operaházban megkezdték a figaró házasságának színpadi próbáit. a népszerű mozart-opera, amely már két éve nem szerepelt az operaház műsorán, az idei évad első felújításaként először november 8-án kerül színre. a címszerepet ket-tős szereposztásban faragó andrás és dene józsef énekli. az előadásokat lamberto gardelli és az operaház első karmagya, kóródy andrás felváltva vezényli. a neves olasz karmester most vezényel először mozart-operát magyarországon. a darab rendezője mikó andrás, a díszleteket fülöp zoltán, a jelmezeket márkv tivadar tervezi. /mti/

--

17.--/ szb

-32-

bb 57. robert casadesus zongoraestje a zeneakadémián

i ol/tm szb fm

1963. szeptember 23.

szeptember 26-án, este fél nyolckor a zeneakadémián tartja meg május 24-én elmaradt koncertjét robert casadesus francia zongoraművész. műsorán haydn-, beethoven-, chopin- és debussy-művek szerepelnek. a hangversenyre a zongorabérlet f-sorozata érvényes. /mti/

--

bb 58. devich jános hangversenye az országos filharmónia kamaratermében

k ol/tm szb fm

1963. szeptember 23.

a budapesti nemzetközi zenei versenyeken résztvevő devich jános gordonkaművész szeptember 25-én, szerdán este fél nyolc órakor hangversenyt ad az országos filharmónia kamaratermében. műsorán a művész versenyszámai: bach-, beethoven-, bartók-, frescobaldi- és popper-művek szerepelnek. zongorán kíséri venetianer rózsai. /mti/

--

bb 59. a szot üdvözlője az osztrák szakszervezetek kongresszusának

k ni/lk szb sr

1963. szeptember 23.

a szot elnöksége a magyar szervezett dolgozók nevében táviratban üdvözölte az osztrák szakszervezeti szövetség 5. kongresszusát. /mti/

--

bb 60. losonczi pál földművelésügyi miniszter hazaérkezett csehszlovákiából

k ie szb ká

1963. szeptember 23.

losonczi pál földművelésügyi miniszter, aki a múlt héten megtekintette a brnoi nemzetközi vásárt és meglátogatott néhány csehszlovák mezőgazdasági nagyüzemet, vasárnap hazaérkezett csehszlovákiából. /mti/

--

17.07/a

H. 40

KE

- 33 -

bb. 62. megjelent a világosság szeptemberi száma

hmé/a/sr

1963. szeptember 23.

a lap vezető cikkében b.m. ubrinovics: menekülés az élet értelmétől címmel a protestáns teológia válságjeleit elemzi. a vatikáni politikában a pápaválasztással kapcsolatban tapasztalható megnyilvánulásokról ír tarján imre. az idők jelei című cikkében. kinek a halotti máglyája? címmel korolovszky lajos a dél-vietnami események vallási és politikai vonatkozásait ismerteti. a lap tudományos rovatában az átöröklés biokémiájáról olvashatunk tanulmányt csányi vilmos tollából. csillagászat és vallásos világkép címmel ponori thewrek aurél ,, mutatja be ,, a tudomány és a vallás küzdelmének egy érdekes területét. szigeti józsef diderot születésének 250. évfordulóján a felvilágosodás e kimagasló képviselőjére emlékezve, annak atheista világnézetét elemzi. a lap irodalmi rovatában diderotnak az apáca című regényéből olvashatunk szemelvényt. három szentjelölt életútjának bemutatása révén mutat rá bellér béla a horthy-korszak egyházpolitikájának jellemző sajátosságára életszentség és szociális demagógia című cikkében. a korabeli klerikális reakció egyik kölcsény elleni támadásáról emlékezik meg lukácsy sándor, kölcsény és a sion bölcsei címmel. a kispolgár köznapi erkölcsi gondolkodása és a katolicizmus című cikkében heller ágnes maritain etikátörténetét bírálja a marxizmus nézőpontjából. benkő károly szocialista ünnepek - köznapi gondok című cikkében a társadalmi ünnepek rendezése során felhalmozódó tapasztalatokat és tanulságokat vizsgálja. sajtószemle, glosszák és tudományos h iranyag teszik színessé a világosság legújabb számát./mti/

--

bb. 64. a művészeti szakszervezetek szövetségének elnöksége

a/hk

1963. szeptember 23.

hétfői ülésén megvitatta és elfogadta a művelődésügyi minisztérium és zenei főigazgatósága, a színházi dolgozók szakszervezete és a színművészeti szövetség javaslatát a vidéki színházak tájékoztatói rendszerének kialakításáról. a javaslat célja, hogy tájékoztatói központok megszervezésével emelkedjék a tájékoztatói művészeti színvonala./mti/

--

34

■

17.19/ szb

17.19/ szb
K/2

bb 65. kádár jános üdvözlő távirata az új csehszlovák miniszterelnökhöz

k kúm hné szb sr

1963. szeptember 23.

kádár jános, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke táviratban köszöntötte josef lénártot, a csehszlovák szocialista köztársaság miniszterelnökévé történt megválasztása alkalmából. /mti/

--

bb 66. szövetkezeti tudományos küldöttség utazott bécsbe

i kz szb ká

1963. szeptember 23.

bécsben tartott ülésen ezen a héten a szövetkezetek nemzetközi tudományos szervezete. a magyar szövetkezeti tudományos tanácsot képviselő küldöttség hétfőn, dr. gyenes Antal kandidátus vezetésével elutazott az osztrák fővárosba. /mti/

--

bb 67. hazaérkezett finnországból a magyar irókküldöttség

i s/gk szb fm

1963. szeptember 23.

darvas józsefnek, a magyar írók szövetsége elnökének vezetésével hétfőn hazaérkezett a finnországból járt irókküldöttség. a magyar irókküldöttség, amelynek tagja volt veres péter, lengyel józsef, képes géza és baranyi ferenc, egy hetet töltött finnországból. a magyar írók az 1962 tavaszán magyarországra járt finn irókküldöttség látogatását viszonyították. /mti/

--

bb 68. louis saillant, az szvsz főtitkára hazánkban - hétfőn résztvett a wilhelm pieck gyár dolgozóinak gyűlésén

vid te szb szf

1963. szeptember 23.

a szakszervezeti világszövetség építőipari tagozatának kedden budapesten megnyitott nemzetközi konferenciájára hazánkba érkezett louis saillant, az szvsz főtitkára. hétfőn győrbe látogatott. elkísérte utjára somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot elnöke. louis saillant délelőtt felkereste a wilhelm pieck vagon- és gépgyárat és megtekintett több üzemből, délután nagygyűlésen találkozott a gyár dolgozóival. a vagonszervezésében megtartott gyűlésen más győri ipari üzemek küldöttei is részt vettek. louis saillant ismertette a többes hallgatósággal a szakszervezeti világszövetség munkáját. beszédét nagy tapsal fogadták. /mti/

--

-35-

17.32/- szb

17.19/ szb

K/2

bb. 69. transzformátorrobbanás a pécsi hőerőműnél

vid/te/a/cz

1963. szeptember 23.

a vasárnapra virradó éjszaka a pécsi hőerőmű közelében levő ideiglenes transzformátorállomás egyik 640 kilovoltamper teljesítményű transzformátora, amely a környező felvonulási lakótelep épületeit látta el villamosenergiával, felrobbant. a robbanást tűz követte. a helyszínrre siető tűzoltók járműfecskendővel hab-oltóanyaggal percek alatt megszüntették a veszélyt. sérülés nem történt. az állomás másik transzformátora nem sérült meg, csak a hozzátartozó vezeték, helyreállítását nyomban megkezdték.

a robbanás körülményeinek vizsgálata folyik. az anyagi kárt 16.000 forintra becsülik./mti/

--

bb. 70. elbucsuztatták dr. halász páál egyetemi tanárt, a munkásmozgalom régi harcosát

vid/tné/a/hk

1963. szeptember 23.

dr. halász páál egyetemi tanárt, az állam és jogtudományok kandidátusát a párt és az ifjúsági képviselői, barátai, munkatársai hétfőn bucsuztatták a pécsi köztemetőben. a hamvasztás előtti gyászszertartáson a hozzátartozókön kívül résztvettek pécs, budapest, szeged tudományos életének, egyetemének, felsőoktatási intézményeinek képviselői, a tanítványok, a pécsi egyetem hallgatói is. a pécsi tudományegyetem állam és jogtudományi karának nevében dr. bihari otto dékán, míg az egyetem pártszervezetének részéről dr. iváncsics imre bucsuztatta az elhunytat. emlékeztettek arra, hogy dr. halász páál élete összenőtt a párt és munkásmozgalom szolgálatával.

tanítványai és a kisz szervezet nevében bruhácsi jános, míg a budapesti eötvös lóránd tudomány egyetem jogi karának munkatársai és az elhunyt barátai nevében dr. névai lászló tanszék vezető egyetemi tanár mondott bucsubeszédet. a koporsót az ismerősök, tisztelők sok koszorúja övezte, elküldte koszorúját a művelődésügyi miniszter is./mti/

--

17.40/a

17.50

18.09/a

bb 71. jelentkezzenek a károsultak

tné szb sr

1963. szeptember 23.

a budapesti rendőrfőkapitányság letartóztatta jakab józsef és molnár andrásné /szül. bodnár anna/ miskolci lakosokat, mert megloptak ittas embereket. az eddigi megállapítások szerint az ittas emberektől főleg a 7, 8, 9, 13. kerületben pénzt, órát, gyűrűt, zálogcédulát és ruhákneműt loptak. a budapesti főkapitányság kéri a károsultakat, akik nem tettek még feljelentést, hogy jelentkezzenek személyesen vagy írásban az 5. kerület deák ferenc utca 16. sz. alatt 4. emelet 416-os szobában, vagy telefonon a 189-665-ös számon. /mti/

--

bb 72. halálos gázolás szekszárdon

vid tné szb sr

1963. szeptember 23.

harka mihály csibráki lakos, aköv gépkocsiveető szekszárdon egy kerékpárost akart megelőzni. nem vette észre, hogy egy szabályosan haladó motorkerékpáros érkezik vele szemben. a motorkerékpáron munkahelyére igyekvő pásti györgy tolnai lakos, kajmádi boltvezetőt a teherautó elgázolta. a szerencsétlen ember kórházba szállítás után belehalt súlyos sérülésébe.

harkát a rendőrség letartóztatta és megindította a vizsgálatot. /mti/

--

bb 73. csongrád megye legkiválóbb pedagógusainak tapasztalatcseréje hódmezővásárhelyen

vid tné szb sr

1963. szeptember 23.

csongrád megye legkiválóbb pedagógusai mintegy négyszázan a héten tapasztalatcsere jellegű találkozókra gyűlnek egybe a hódmezővásárhelyi ságvári endre általános iskolában, ahol megvitatják az általuk alkalmazott legjobb szemléltetési módszereket. a hét minden napjára más és más szakok nevelőit hívták egybe. hétfőn az ovónők és a gyógypedagógusok találkoztak elsőknek.

a jó módszerek terjesztését szolgálja a ságvári általános iskola öt termében megrendezett érdekes kiállítás is. a politechnikai foglalkozásokon készített kísérleti eszközöket, a tablókat, rajzokat, kézimunkákat, s a pedagógusoknak a szemléltetést segítő ujitásait láthatják az érdeklődők. a kiállított mintegy kétezer tárgy között az iskolai taneszközök gyára is bemutatja korszerű szemléltetési eszközeit.

a tapasztalatcserén elhangzott legjobb javaslatokat eljuttatják majd a megye valamennyi általános és középiskolájába. /mti/

--

18.09/a

- 37 -

bb 74. időjárásjelentés

tm szb

1963. szeptember 23.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 23-án, hétfőn
18 órakor

szép őszi idő

várható időjárás kedd estig: kevés felhő, eső nélkül. helyenként reggeli köd. mérsékelt szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 23-25 fok között. /mt1/

..-

bb 75. hivatalosan is beköszöntött az ősz, de „megifjodott”, a vénasszonyok nyara - tovább tart a szép idő

1 cs/sze szb la

1963. szeptember 23.

csillagászati számítások szerint hétfőn 19 óra 24 perckor napéjegyenlőség van, vagyis a nyár ősze fordul. a valóságban azonban - a levegőtömeg módosító hatása folytán - csak szeptember 26-án következik be a nappal és az éj egyensúlya, amikor budapesten a nap 5 óra 35 perckor kel és pontosan 12 óra múlva: 17 óra 35 perckor nyugszik. ez utóbbi szerint tehát még nyár van. ugyanerre mutatnak a hivatalos hőmérsékleti adatok is: hétfőn az ország nagyrészen 25 fokon felüli, vagyis nyári maximumok alakultak ki. a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, hogy a szombaton hazánk légterébe délnyugatról betört kisebb zivatarfront csupán az ország déli, középső és északkeleti vidékein okozott kisebb esőket, zivatarokat. a nyugati ciklon eltérült, viszont a közép-európai anticiklon-rendszer a szovjetunió nyugati vidékei fölé nyomult, s nagymértékben megerősödött. jelenleg ez az anticiklon határozza meg az aral-tóttól, illetve a fekete tengertől délskandináviáig, a benelux-államokig és franciaország középső vidékeiig csaknem egész európa időjárását. az anticiklon gyors kibontakozása akadályozta meg nálunk is a vasárnapra várt nagyobbarányú időromlást, s hatására „megifjodott”, a vénasszonyok nyara. igaz ugyan, hogy az anticiklon keleti zónáiban - a duna-tisza közöttől keletre - a reggeli hőmérséklet már a 10 fokot sem érte el, s moszkva környékén csak 6-7 fokot mértek, ettől nyugatra viszont csak 13-17 fokig hűlt le a talajközeli levegő. hazánkban vasárnap általában 23-27 fokig emelkedett a hőmérők higánya, tiszabecsen 28 fokot mértek. a budapesten mért napi középhőmérséklet vasárnap 4 fokkal haladta túl a sokévi átlagot. hétfőn a vasárnapéhoz hasonló hőmérsékleti szint alakult ki országszerte, csupán sífok környékén maradt a maximum 22 fokon. az északkeletről áramló sarki hideg levegő beszarzában, a havas-alföldön át kerülő uton dél felől a vaskapun „csorog”, be a kárpátmedencébe. a sarki levegő keveredése a páratartalmat máris lényegesen csökkentette, a harmatpont a szombati 12 fokról 7 fokra süllyedt.

/folyt.köv./
19.05/a

- 38 -

bb 75. /hivatalosan is... 1. folyt./- szb

a meteorológiai intézet távprognózis osztályán a csillagászati évkezdést alkalmából összefoglalták az elmúlt nyár jellemző vonásait. elmondották, hogy a június 1, a július 2, az augusztus pedig 0.7 fokkal volt melegebb a normálisnál, és a szeptember eddigi szakaszában két fokos „melegtöbblet”, mutatkozott. a három nyári hónap tartós melegét utoljára 11 évvel ezelőtt, 1952-ben tapasztalták a meteorológusok. a szeptembert is hozzávéve pedig utoljára 1947-ben volt hasonlóan tartós a nyári időjárás, amikor koris például egy 33.4 fokos szeptemberi hőségnapot jegyeztek fel.

az idei nyár a nagy és tartós melegen kívül szokatlanul sok és nagy zivatarral, lecsapó villámmal, óriási jégesővel jeleskedett. budapest évi zivatar normája 30-35 szokott lenni, az idén ötvennél is több zivatart észleltek a megfigyelőállomások. a csapadék eloszlása szeszélyes volt. míg például a duna-tisza közének déli fele, a kőrösök és a maros vidéke, továbbá szeged környéke a normális csapadékmennyiségnek csak 75-90 százalékát, a debrecenről északkeletre fekvő tájak pedig csak a felét kapták, a közép-dunántul csapadékrészesedése 125-150 százalék volt, a mátra-vidéké 125 százalék. a szeptembereleji óriási zivatarok, felhőszakadások a fővárosban két nap alatt 68, gyömrő határában pedig egy nap alatt 202 milliméter csapadékot adtak. szeptember 10 óta szinte teljesen száraz az időjárás, ami az immár két hete tartó, most megújult vénasszonyok nyarával együtt igen kedvező viszonyokat teremtett az őszi mezőgazdasági munkákhoz.

a jelek szerint a derült szép idő még jónéhány napig kitart, s a vénasszonyok nyara csak lassan adja majd át helyét a csapadékos időt hozó déli vagy nyugati frontoknak. kedden előreláthatólag tovább tart a hűvös, sarki levegő becsorgása dél felől, a nappali maximumok azonban még mindig legalább 22-25 fokig emelkednek. /mt1/

..-

bb 76. finn költő érkezett hazánkba

te szb sr

1963. szeptember 23.

a kulturális kapcsolatok intézetének vendégeként kéthónapos tanulmányútra hazánkba érkezett toivo lyy az idősebb finn költőnemzedék kiemelkedő képviselője. toivo lyy az ember tragédiáját ülteti át finn nyelvre, valamint utikönyvet készül írni magyarországi élményeiről. /mt1/

..-

19.20/- szb

-39-

KE

bb 77. a baranya megyei képviselőcsoport ülése

vid tné szb sr

1963. szeptember 23.

az országgyűlési képviselők baranya megyei csoportja hétfőn ülést tartott. a megye lakosságának iparszolgáltatási és javítási ellátottságáról horváth lajos, a megyei tanács vb. elnökhelyettese tájékoztatta a képviselőcsoportot, utalt arra, hogy bár 1962-ig a második ötéves terv szolgáltatás-fejlesztési előirányzatának nyolcvan százalékát teljesítették, a tartós fogyasztási cikkek - televízió, háztartási gépek, motorok - vásárlása olyan nagymérvű, hogy egyelőre még mindig nem elégítik ki a lakosságnak a javítások, szolgáltatások iránti szükségletét. ezért újabb kezdeményezésekkel igyekeznek a helyzeten javítani. az országban először baranyában kötött a kiszőv és a meszőv olyan megállapodást, hogy a javítandó cikkeket a földművesszövetkezetek boltállomásaiban gyűjtik össze és innen gépkocsikkal szállítják a javítóüzemekbe. a kisipari szövetkezetek jelenleg már 44 tehergépkocsival rendelkeznek a feladat megoldására. az igények további kielégítését kívánják megoldani egy alapvetően szolgáltatással foglalkozó tanácsai vállalat alakításával, amely az ellátási területéhez tartozó településeken üzemszerveket tart majd fenn. a kis-községeken mozgó ellátással biztosítják a szolgáltatások egy részét. erre 14-16 kisebb tehergépkocsit szereznek be. a falusi lakosság építési igényeinek kielégítésébe bevonják a termelőszövetkezeti építőbrigádokat.

takács gyula, a megyei tanács művelődési osztályának vezetője az állami oktatás helyzetéről és az iskolareform tapasztalatairól tájékoztatta a képviselőcsoportot, bevezetőben utalva arra, hogy az alsó iskoláktól a felső tanintézetekig bezárólag, baranyában minden harmadik ember tanul. a korszerű tanulás feltételeinek megteremtésére állami köztségfejlesztési alaphól és az ezeket kiegészítő társadalmi munkával 115 politechnikai gyakorlóterem épült 1958 óta.

a beszámolókat követő vitában a képviselők és az ülésre meghívott tanácsai művelődésügyi állandó bizottságok képviselői, ipari és kereskedelmi vállalatok, intézmények, szervezetek vezetői értékes hozzászólásokkal, javaslatokkal egészítették ki az ülés anyagát. /mti/

--

bb 78. a brazil szenátus alelnökének látogatásai

k ogy hné szb la

1963. szeptember 23.

camillo nogueira da gamma, a brazil szenátus alelnöke kíséretével vasárnap balatonai fürdőhelyeket tekintett meg. hétfőn délelőtt a ganz-márvag mozdony-, vagon- és gépgyárba látogatott el. a vezetés tájékoztatta a vendégeket a gyár munkájáról, majd megtekintették az egyes üzemszerveket. délután az uttóvasút széchenyi-hegyi állomását keresték fel. a vendégek társaságában volt manuel antonio de pimentel brandao brazil követ is. /mti/

--

19. 44/a

- 40 -

bb 79. fogadás az indonéz nagykövetségen

t bc hné szb

1963. szeptember 23.

sarino mangunpranoto, az indonéz köztársaság budapesti nagykövete hétfőn este a nagykövetségen fogadást adott abból az alkalomból, hogy hazánkban látogatást tesz az indonéz köztársaság ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testületének és parlamentjének küldöttsége, élén dr. ali sastroamidjojo miniszterrel, az ideiglenes legfelsőbb népi tanácskozó testület alelnökével.

a fogadáson megjelent vass istvánné, az országgyűlés elnöke, dr. beresztóczy miklós és polyák jános, az országgyűlés al-elnökei, mód péter, a külügyminiszter első helyettese, bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes, a politikai és a társadalmi élet több más vezető személyisége, a külügyminisztérium, a külkereskedelmi minisztérium és a honvédelmi minisztérium több vezető munkatársa. részt vett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője is. /mti/

--

bb 80. fogadás a bolgár nagykövetségen

t vt hné szb

1963. szeptember 23.

a.l. arabadzjev vezérőrnagy, a bolgár nagykövetség katonai és légügyi attaséja a bolgár néphadsereg napja alkalmából hétfőn este fogadást adott a nagykövetségen. a fogadáson megjelent czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, az mszp politikai bizottságának pótagja, a magyar néphadsereg több más vezetője, bojti jános külügyminiszterhelyettes. ott volt a néphadsereg tábournoki és parancsnoki karának számos tagja, jelen voltak a társfegyveres testületek képviselői, továbbá a honvédelmi minisztérium és a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa.

élükön jancso georgiev nagykövettel részt vettek a fogadáson a bolgár népköztársaság magyarországi nagykövetségének tagjai, valamint a budapesten akkreditált katonai és légügyi attasék közül számosan. /mti/

--

20. 13/- szb

-41-

— VÉGE —

mti belső hírek

1963. szeptember 24.

bb. 1. „miért bontják állandóan a budapesti utcákat?„

1/hbj/sze/a/vg

1963. szeptember 24.

nehéz lenne pontosan felmérni, hogy pillanatnyilag hány helyen talál a járókelő a budapesti utcákon kisebb vagy rövidebb szakaszon felszaggatott járdákat, uttesteket. annyi azonban bizonyos, hogy többszáz helyen, nem beszélve a tanács körutáról és környékéről. mindezek láttán rengetegen teszik fel a kérdést: „miért bontják állandóan a budapesti utcákat?„

- sajnos, a járdák és az utak bontása szükségszerű - mondták a válaszadásra leghivatottabbak. - az egyik ok: budapesten előregedtek a közművek, különösen a belső városnegyedekben. ötven-hatvan évvel ezelőtt építették-fektették a csatornák nagy részét, a gáz, a villany, a vízvezetékeket, s ezek hol itt, hol ott, de mind többször szakadoznak be, sérülnek meg, tehát ki kell cserélni. a másik ok: a szigorú télidőben a szokottnál is több helyen sérült meg a hálózat, s ha akkor ideiglenesen -provizórikusan- rendbe is hozták - most véglegesen helyre kell állítani. a harmadik ok: a közműveknek az idei tervben szereplő felújítása az év első négy hónapjában szinte lehetetlen volt, s ezt most kell pótolni. ha alaposan vizsgáljuk a kérdést, negyedik - és nem elhanyagolható - okként meg kell említeni, hogy hosszú évekig, sőt évtizedekig elhanyagoltuk ezt a munkát, s a bajok most csőstől jelentkeznek. mindezek után érthető: megszapordott a bontások száma, s a szokottnál is többhelyütt kell megbolygatni az uttesteket, járdákat.

- azt a megjegyzést is gyakran halljuk, hogy ha már bontani kell, rendben van, bontsanak, de miért tart olyan sokáig a munka, a munkagödrök betemetése után miért késlekedik a feltört aszfalt javítása, pótlása. részben műszaki okok miatt. ha például 300 méter hosszban kell kicserélni a vízcsövet, egy-egy husz-harminc méteres szakasz átépítése után nem földelhetjük be az árkot. nyitva kell hagyni az egész háromszáz méternyi főszerkezt a nyomáspróbára, mert hiba esetén kezdhettek újból a földmunkákat. sok hasonló műszaki okot is fel lehetne sorakoztatni. sokan úgy vélekednek: csak néhány dolgozó „piszkálja„ a földet, tehát nemtörődömség okozza a kényelmetlenséget. a valóság azonban más, mint már említettük, gyakran műszaki okok játszanak közre. az is igaz, hogy sokszor a munkaerőhiány is nehezíti a mélyépitést, s anyaghiányok is jelentkeznek. az utépitő vállalatok nem tudnak minden esetben elég gyorsan felvonulni a kisebb munkákhoz, ezen változtatni kell. /folyt.köv./